

Különös Toldalék.

A Magyar Kurir 21-dik darabjához.

A Jásuiták visszaállíttatását illető Bulla.

„*Pius*, Püspök, 's az Isten' szolgálójának szolgálója, örök emlékezet végett.

„A' mind azokról a' szentegyházakról való gondoskodás, mellyek a' mi alacsonyágunkban az Isten akarattya által reánk bízattak, kényszerit bennünket, hogy a' hatalmunkban lévő minden eszközöket, mellyeket az isteni gondviselés könnyörületesen kezünkbe adott, ahozképpest, mint az idő és helybeli különbségek megengedik, a' népek és nemzetek között való különbség nélkül, a' keresztény világ' papi szükségéin való hathatós segedelemre fordítsuk. —

Ezen pásztori hivatalunknak eleget tenni kívánván, a' még azon időben életben volt *Kornu Ferentznek* és más világi papoknak, a' kik több esztendőktől fogva a' széles kiterjedésű Orosz Birodalomban laktak, és hajdan a' minket megelőző Pápa, az áldott emlékezetű *XIV-dik Kelemen* által eltöröltetett *Jésuita* társaságnak tagjai voltak, a' kik azt kérték tőlünk, hogy helybehagyásunkal társaságba állhasanak, azért, hogy institutumjokuk módjára szerent az ifjúságot a' hitnek fundamentos ágazatára annál könnyebben oktathassák, a' jó erköltsőkben formálhassák, a' prédikátori hivatalban eljárhasanak, 's az egyéb Sacramentumokat kiszolgáltathassák: kéréseiket teljesíteni annyival inkább jónak találtuk, hogy az akkor uralkodott *I-ös Pál Császár* egy hozzánk, 1800-ban Augustus' 11-dik napján írt [*missilis*] pártfogó levele által ugyan ezen papokat sürgetőleg ajánlotta,

erántok való különös jó akarattját kinyilatkoztatta, 's egyszersmind tudunkra adta, hogy neki kedves dolog lenne, ha a' birodalmabeli Catholicusoknak javokra, alban, a' *Jésus' társasága*, a' mi rendelésünk által felállíttatna. —

„Gondosan megfontolván azt, hogy melly nagy haszon származna ebből azokra a' szélesen kiterjedő, minden Evangeliumi munkásoktól csak nem egészen üres tartományokra, és hogy az ilyen papi emberek, kiknek kimutatott erköltsaik ily nagy dicsérettel ajánlhatnának, melly hasznosok lehetnének a' magok szüntelen való munkásságok 's állandó buzgóságok által a' lelkeknek boldogíttatásokra, 's melly épületes lenné ezeknek iparkodások, az Isten' beszélnék lankadság nélkül való terjesztése által, a' *Catholica Religióra* nézve: tapátsosnak lenni itéljük, hogy ily nagy és ilyen jó gondolkozású Monarchának kívánságát teljesítsük. Erre nézve mi, egy, 1801-ben Mártiusnak 7 dik dik napján, *Breve* formában kiadott (*missilis*) levelünk által, az említett *Kornu Ferentznek* és az ő Orosz Birodalomban találtató egyéb paptársainak, valamint szintén másoknak is, a' kik egyéb országokból oda menének, megengedtük, hogy nekik szabad legyen egy *Jésus' társasága* *Congregációjában* öszsze gyülekezni (egygyűvé állni) 's magokat egy vagy több házakban öszsze tsatolni, a' melly házak a' Felsőbbeknek tetézések szerént, de csak az Orosz Birodalomnak határain belül, határozottassanak meg. —

„A' mi, és a' Római Birodalom' megelégedésünkel, az említett papot *Kornu Ferentzet* rendeltük ezen *Congregáció*nak

Előljárójává, szükséges, és a' czéllal meg-
 egyező hatalmat adván néki arra, hogy
 a' tagok, Szent *Lajola Ignáznak*, a' min-
 ket megelőzőt áldott emlékezetű Pápától
III-dik Páltól az ő Apostoli Rendelésé-
 ben helybehagyatott és megerősített ré-
 gulákat megtartsák és kövessék, 's ily mó-
 don egy papi társaságban össze tsatolód-
 ván, magokat az ifjúságnak a' vallásban
 és minden hasznos tudományokban való
 formáltatására adják, a' Semináriumokat
 és Collegiumokat igazgassák, 's a' helysé-
 gekben lévő papi törvényes előjáróknak
 engedelmekkel, gyontassanak, az Isten'
 beszédét hirdessék, 's a' Sacramentumokat
 szabadon kiszolgáltathassák. A' mi, és az
 Apostoli birodalom' tulajdon védelmezé-
 sünk alá is vettük a' *Jésus társasága* *Con-*
gregációját, 's fenatartottuk magunknak
 's az utánunk következő Pápáknak azt,
 hogy oly rendelkezéseket tehessünk és tehes-
 senek, a' mellyek az Urban' hasznosok és
 a' czéllal megégyezőzők légyenek, arra,
 hogy ez a' társaság még jobban is megerő-
 sítessék, avagy hogy azon visszaélésektől
 és romlottságoktól, mellyek abba talám bé-
 tsázhattak, megtisztíttassék. Ugyan ezen
 célra nézve eltörlöttük azon Apostoli Ren-
 deléseket, Statútumokat, Szokásokat, Pri-
 vilégiumokat, és innáltumokat is, a' mel-
 lyek ezen jelen valókkal, akármelley tekint-
 tetben ellenkezőleg kiadattak vagy me-
 erősítették, nevezetesen pedig a' minket
 megelőzőt Pápának *XIV-dik Kelemennek*
 Apostoli (missilis) levelét, a' melly ezen
 szökök kezdődik: *Dominus ac Redemptor*
Noster, de csak azon pontokra nézve, mel-
 lyek a' mi említett, avagy *Breve* formá-
 ban kiadott (missilis) levelünkkel, a' melly
 ezen szökök kezdődik: *Catholicæ etc*, és
 csak az Orosz birodalomra nézve adatott-
 ki, ellenkeznének. —

Ugyan azon határozásnak, mellyet
 az Orosz birodalomra nézve tettünk vala,
 nem soká azután a' két *Siciliákra* való ki-

terjesztésére is, felindíttatni szemléltük a'
 mi Kristusban szeretett fiunknak *Ferdinan-*
das Királynak kérése által magunkat, a'
 ki azt kívánta tőlünk, hogy a' *Jésus tár-*
sasága éppen ily módon, mint az előhő-
 zott birodalomban, az ő országában és Stá-
 tusaiiban is állíttassék fel, azért, hogy ő
 azon szerentséften időkbén igen tanátsos-
 nak lenni tartotta a' *Jésus társaság*abeli
 reguláris papáknak hasznokat venni, arra,
 hogy az ifjúságot a' keresztényi kegyessé-
 gre 's isteni feleleltre, melly minden böl-
 tsességek kezdete, tanítsák, 's a' közön-
 séges iskolákban, minden tudományokban
 és esmeretségeken formálják. Pásztori
 kötelességünkkel megégyezőzőleg, egy ilyen
 Felsőleges Fejedelem' kívánságának, a' mely
 egyedül csak az Istennek nagyobb ditsősé-
 gére 's a' lelkeknek boldogíttatásokra va-
 la intézette, eleget tenni óhajtván, a' mi
 (missilis) levelünket, melly az Orosz biro-
 dalomra nézve vala kiadattatva, egy új, ha-
 sonló *Breve* formában, az 1804-dik eszten-
 dőben Jul. 30-dikán kiadott, ilyen szökök
 kezdődő: *Per alias*, missilis levelünk által,
Sicilia országra is kiterjesztettük. —

Ugyan ezen *Jésus társaságának* víz-
 száállíttatása végett, az egész keresztény-
 ségnek tsaknem közönséges helybehagyá-
 sával való, sürgető, és megújított kérelmek
 hozattatnak az Érsekektől és Püspököktől
 a' mi tiszteletre méltó atyánkfiaitól, vala-
 mint szintén minden egyéb megkülömböz-
 tetett embereknek rendjektől és társasá-
 gaiktól, hozzánk, kívált azólta, hogy azok-
 nak az áldással gazdag gyümölcsoknak híre
 minden felé elterjedett, mellyeket a' ne-
 vezetett társaság ezen országoknak szerzett,
 annyira, hogy reményleni lehetett, hogy
 annak napról-napra való gyarapodása
 az anyaszentegyháznak nagy ékességére és
 szélesíttésére fogna szolgálni. —

Minekutánna ezen utóbbi időkbéli
 szerentséflenségek és felfordulások által,
 mellyeket mi inkább siratni mint emléke-

zetbe hozni kívánunk, a' Szentségnek még épületekövei is szellyphányattattak, 's azon RegulárisSzerzeteknek szoros fenytéktartások, mellyek a' Catholica Religiónak és Anyaszentegyháznak valóságos fényességét és tulajdonképpen való támaszait teszik, ingadozni kezdett volna, elkerülhetetlenül megkivántatik, hogy egy illy igasságos és illy közönséges kívánságtól a' mi helybeshagyásunkat meg ne tagadjuk: mivelhogy nekünk azt kellene tartanunk, hogy az Isten' színe előtt legterhesebb bűnbe elegyítettük magunkat, ha a' köz ügynek illy sürgető szükségei mellett azokkal a' hasznos eszközökkel élni elmúlasztanók, mellyeket az Ur Isten a' maga gondviselése által Önnön maga nyújt kezünkbe, és ha mi, Péternek azon hajójára lévén állítatva, a' melly a' szüntelen való szelveszektől ide 's tovább hanyattatik és rázattatik, a' tanult és látó munkásokat megvetnök, a' kik nekünk arra ajánlják magokat, hogy a' minket minden szempillantásban hajótöréssel és veszedelemmel fenyegető habokat, össze török. —

Illy nagy okok, illy sok és fontos meghatározó fundamentumok által indítatván, feltettük magunkban, hogy végezetre végrehajtjuk azt, a' mi, a' mi Pápai Országulásunknak kezdetétől fogva leg nagyobb kívánságunk velle. Minekutánna tehát buzgó imádságunk által az Isteni segedelemhez folyamodtunk, és a' mi tiszteletre méltó papi társaink 's a' Római Anyaszentegyház' Kardinálisai között többeknek veledesseket és tanátlássokat meghalgtattuk volna, egészen tudva, 's Apostoli telyes hatalmunk szerént, meghatároztuk, a' mint is hogy jelen való, örökös kötelező erővel bírni fogó, valóságos Végzésünk által rendeljük és meghatározzuk, hogy mind azok az engedelmeik és telyes hatalmak, mellyek általunk az Orosz Birodalomra és a' két Sicilia országra nézve kiadattak, mostantól fogvást mint kiterjesztő-

döttek, úgy tartassanak, 's olly erejűek legyenek, a' mint is mi ezeket a' jelenvaló határozásunk által valósággal minden Pápai Státusainkra éppen úgy, mint minden más Státusokra és tartományokra, kiterjesztjük. —

„Ehez képpent minden arra megkivántató és szolgáló telyes hatalmat adunk a' mi tettésünk és Apostoli székünknek tettése szerént, a' mi kedves fiunknak Pap Borzozowsky Thaddeusnak, a' Jésus' társasága mostani fejének, valamint szintén minden más, ő tölle törvényesen választotaknak, hogy ők a' feljebb említett minden Státusokban és tartományokban miad azokat, a' kik enuekutánna a' Jésus' társaságának rendes Szerzetébe beshotsáttatni és felvétettetni kívánnak, szabadon és törvényesen beshotsáthassák és felvehessék. Egy vagy több házokban, egy vagy több Collégiumokban, egy vagy több Provinciákban, az ő mindenkori közönséges Fejekhez való engedelmesség alatt egygyesítettvén, 's a' környülállásokkal megégygyezőleg felosztattatván, szabják a' magok életjebbeli rendtartásaikat Szent *Lojala Ignátzuak* a' *III-dik Pál* Apostoli Rendelése által helybeshagyatott és megerössített reguláihoz. Azt is megengedjük és kinyilatkoztatjuk, hogy nékiek hasonlóképpen akadályoztatás nélkül való és törvényes hatalmok legyen arra, hogy magokat a' Catholicus ifjúágnak nevelésére adják, hogy ezt a' hitre oktassák, 's a' virtusokban formálják, így szintén hogy a' Semináriumokat és Collégiumokat igazgassák, 's ott a' hol tartózkodnak, a' helybeli papi törvényes előljáróknak engedelmeikkel, gyóntassanak, az Isten' beszédét hirdessék, 's a' Sacramentumokat kiszolgáltassák: Minden illyen módon egygyesített Collegiumokat, Házakat, Provinciákat, és tagokat, valamint szintén az ezekkel még ezután égyesüendöket 's magokat ezekkel összesatolándókat, már még most a' mi, és Apostoli szé-

künk tulajdonképpen való oltalmunk, gondviselésünk, 's az erántunk való engedelmesség alá veszünk, fenntartván magunknak és az utánunk következő Római Pápnak, hogy mindenekről rendeléseket tegyenek, a' mit ezen társaságnak jobbanjobbban való megfundáltatására 's megérosszítottására, 's a' visszaélésektől való megtisztítottatására, ha talam azt, a' mitől az Isten őrizze, abba valami a' féle bétsúzhatna, reguláztatására, elrendeltethetésére szükségesnek lenni találhatatna. —

„Úzen visszaállított társaságnak minden Fejeit, Elöljáróit, Rektorait, Tagjait, és Alumusait, égygyenként és különösen mindeniket, az Urban leg-hathatósabb tehetségünk szerént megintjük és nógatjuk, hogy magokat mindenütt és minden időben, mint nagy Attyoknak és Fundálójoknak hűséges követői, úgy viseljék, a' tölle szerzett és felállított regulákat megtartsák, 's azon hasznos intéseket és tanátlásokat, mellyeket ő a' maga fiainak hátrahagyott, leg nagyobb buzgósággal követni iparkodjanak. A' mi Christusban szeretett gyermekeinknek, a' fő méltóságú és nemes férjfiaknak, Fejedelmeknek, és Világi Elöljáróknak, valamint szintén a' mi tiszteletre méltó atyánkfiainak is, az Érsekeknek és Püspököknek, 's minden másoknak, a' kik valamely hivatalt viselnek, igen hathatósan ajánljuk az Urban, a' többször említett Jéhus' társaságát 's annak minden tagjait égygyenégygyen. Intjük és kérjük őket, hogy ne tsak azt meg ne engedjék, hogy valaki ezeket nyughatatlankodtassa, hanem hogy ők ezeket illendő jóssággal és szeretettel fogadják-hé: midőn rendeljük, hogy a' jelen való *Missilis Írás*, és minden, a' mi abban találatik, mindenkor és örökre állandó, kötelező, és erős legyen 's maradjon, telyes és tökéletes erővel bírjon, és hogy azoktól a' kiket illet, 's minden időben mikor őket illetni fogja, megsérttetés nélkül követ-

tessék; és hogy továbbá minden Bírák, akár melly hatalommal bírjanak, e' szerént és nem másképpen ítéljenek 's határozzanak, és hogy semmit se érjen, ha valaki, akár melly hatalommal legyen is felruházatva, tudva vagy nem tudva, ez ellen valamit teszen. Hogy ezzel, az Apostoli Constitúziók és Rendelések, 's különösen az a' fejjebb említett, a' boldogult emlékezetű *XIV-dik Kelemen* által *Brève* formában készítettett *Missilis* Írás is, a' melly az 1773-dik esztendőben Julius 21-dik napján a' halász gyűű alatt kijött és így kezdődik: *Dominus Redemptor Noster*, ne ellekezzenek, ezeket mi, azért, hogy a' mi jelen való Rendelésünknek erőt adjunk, minden egyebekkel égygyütt, a' mik ezzel ellenkezőnek, nev szerént és meghatározott módon, eltöröljük. —

„Akarjuk továbbá, hogy a' jelen lévő *Missilis* Írásnak leirt mássai, vagy nyomtatott exemplárjai is, ha egy közönséges Notáriustol aláíratattak, 's egy papi méltósággal felruházatott személy által megsételestettek, az ítélőszékek előtt 's azokon kívül is éppen azzal az erővel bírjanak, mellyekkel az *originális* bírna, ha elő mutattatna. Tehát senkinek meg ne engedessék ezt a' mi jelen lévő Rendelésünket, Statútumunkat, Kiterjesztésünket, Pártfogásunkat, Indultumokat, Nyilatkoztatásunkat, Hatalomadásunkat, Felvételünket, Feuntartásunkat, Intésünket, Nógatásunkat, Végzésünket, 's Eltörölésünket, általbágni, vagy pedig ez ellen vakmerő czélzással valamit tenni: és ha valaki ezt a' bünt tsakugyan elkövetni mérészelne, tudja-meg, hogy a' mindenható Istennek és a' Szent Apostoloknak *Péternek és Pápnak* haragját, magára vonnya. Költ *Rómában, Szent Mária Maggiorénál*, az emberré való lételnek 14-dik 's a' mi Pápai Országlásunknak 11-dik esztendejében, Augustus 7-dik napján.“